

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

Cu acest număr, trimitem abonaților *Dreptului* Tabla de materii alfabetică și analitică pe anul 1912.

Domnii abonați cari nu au plătit abonamentul pe anul trecut, sunt rugați a-l trimite cât mai neîntârziat spre a putea primi tabla de materii.

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea III*: D. Semo cu N. Capră.

Curtea de apel din București, secțiunea II: Societatea Româno-Americană și European Petroleum cu B. Margulies.

Tribunalul județului Mușcel: Olga Bonnefons cu General N. Constantinescu.
Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA III

Audiența dela 13 Decembrie 1913

Președinta d-lui I. Duca, președinte

D. Semo cu Nicolae Capră

UZURI COMERCIALE. — DACA SUNT ADMISE ÎN LEGISLAȚIA NOASTRĂ COMERCIALĂ — ART. 1 COD. COMERCIAL.

UZURI COMERCIALE. — NEADMITEREA LOR. — CONVENȚIUNI. — INTERPRETARE — OBICEIU. — UZ. — ART. 970 ȘI 980 COD. COM. ȘI ART. 1 DIN CODUL COMERCIAL.

1^o În comerț, când legea comercială nu dispune, se aplică numai dispozițiunile codicelui civil, iar nu și uzurile comerciale, de oarece legiuitorul român, în vedere că comerțul țării noastre era de dată recentă și nu avea uzuri con-

stante, a suprimat în redactarea art. 1 din codul comercial aliniatul corespunzător al art. 1 din codul comercial italian.

2^o Deși prin art. 970 și 980 cod. civil, se prevede că se poate admite obiceiul și uzul, pentru interpretarea unei convențiuni, când acel uz este constant, de aci însă nu rezultă că uzurile pot fi admise și în comerț, de oarece criteriul care distinge uzurile comerciale cu caracter legislativ, neadmise în legislația noastră comercială, de uzurile cu caracter interpretativ, la care se poate recurge pentru interpretarea unei convențiuni, conform regulei puse în codul civil, este că, de câte ori este vorba de un uz care cuprinde o regulă de drept, este vorba de un uz legislativ admis în alte părți dar neadmis la noi, iar decâte ori este vorba de interpretarea unei convențiuni, atunci se pot aplica uzurile, însă numai ca mijloc de interpretare a acelor convenții.

No. 490. — Casată după recursul făcut de Demetru Semo, decizia Curții de apel din București, secțiunea I. No. 43 din 1913, în proces cu Nicolae Capră¹⁾.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier P. Ionescu.

S'au ascultat: d-nii avocați S. Rosental și M. Cireșanu, pentru recurent, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat I. G. Saita, pentru intimat, în combateri.

1) Vezi *Dreptul* No. 79 din 1913.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Violarea art. I cod. comercial, violarea și rea aplicare a art. 1547 și 1648 cod. civil, eroare grosieră de fapt, omisiune esențială și exces de putere. Curtea, pentru a-mi respinge acțiunea, invoacă un pretins uz comercial din România, nealegat nici de adversari, nedovedit cu nimic, după care un contract de misitie se poate oricând, în orice stadiu s'ar găsi afacerea și fără să se poată aduce vr'o culpă intermediarului să i se revoace mandatul, chiar când această revocare este făcută cu rea credință de mandant, în scop de a se sustrage dela împlinirea obligațiilor sale. Cu chipul acesta Curtea violează art. 1 cod. comercial, și aplică greșit art. 1547 și 1548 cod. civil, și comite și un exces de putere. Curtea comite o eroare grosieră de fapt când afirmă că Semo era misit de profesiune, pentru că ar mai fi făcut odată o afacere cu d-l Capră, atunci când din dosar se constată că la tribunal adversul a cerut să facă proba că Semo este misit, că i s'a admis proba cerută din care a fost decăzut fără ca la Curte să mai stăruie într'ansa.

«Curtea face o omisiune esențială și dă o deciziune nemotivată când trece sub tăcere probele invocate de noi, rezultând din scrisoarea d-lui Nicolae Capră din 7 Septembrie 1909, răspunsul lui Semo din 10 Septembrie 1909, scrisoarea lui Capră din 12 Septembrie 1909, și răspunsul lui Semo din 18 Octombrie 1909, cum și din răspunsurile lui Nicolae Capră la interogator, cu care stabileam că cu rea credință a voit să revoace mandatul dat lui Semo fără să alege cea mai mică culpă sau întârziere din cauza acestuia. Curtea, pe lângă omisiunea esențială ce face, mai comite un exces de putere și dă o deciziune nemotivată când afirmă că, trecând două luni dela data însărcinării date lui Semo, cum afacerea era urgentă, Nicolae Capră fiind în drept să socotească pe Semo nedestoinic să facă afacerea, a putut să-i revoace însărcinarea.

«In sfârșit, Curtea denaturează convenția părților astfel cum rezultă din textul ei și din modul cum a fost executată, denaturează depozițiile martorilor, când afirmă că Semo n'a dovedit executarea însărcinării sale, și omițând de a se ocupa de toate probele invocate de noi pentru a stabili că din cauza mandatului n'am putut proceda la realizarea afacerii, făcută însă grație lui Semo, fără a motiva cu nici un cuvânt pentru ce le înlătură, întrucât erau concludente în cauză, ajunge cu chipul acesta printr'un grav exces de putere să respingă acțiunea lui Semo pe motiv că n'a dovedit că moșia s'a cumpărat de Capră, grație mijlocirei sale».

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată că atât recurețul Demetru N. Semo cât și N. Capră, intimat în recurs, au făcut apel contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială No. 1069 din 1913, prin care s'a admis în parte acțiunea lui Demetru Semo, și s'a obligat N. Capră să-i plătească suma de 80.000 lei, cu procente de 6% dela data intentării acțiunii până la achitare ;

Având în vedere că din actele aflate la dosar și din desbaterile urmate la instanțele de fond, rezultă

că N. Capră, prin scrisoarea cu data de 6 August 1909, primită de Semo, însărcinează pe acesta din urmă să-i cumpere moșia Săvărești, din județul Teleorman, pe prețul de 1.800.000 lei, convenind că, dacă Semo va reuși în cumpărarea moșiei în aceste condițiuni, găsindu-i și bani pentru plata acestui preț, să-i dea lui Semo suma de 250.000 lei, din care să achite taxele de înregistrare și orice alte cheltuieli ;

Că, Semo a susținut atât înaintea tribunalului cât și înaintea Curței de apel că el și-a îndeplinit însărcinarea, că dacă n'a realizat el vânzarea se datorește faptului lui N. Capră, care l-a împedat ;

Că, convențiunea prin care Capră i-a dat însărcinarea de a-i cumpăra moșia Săvărești, în condițiunile stipulate, fiind un contract nenumit, dar având natura unui contract asemănător cu a mandatului salariat, trebuie a i-se aplica regulile relative la mandatul salariat ; că, deși în principiu mandatul salariat ca și mandatul special, poate fi revocabil, totuși conform dispozițiilor art. 1574 cod. civil, trebuie să-l desdauneze de spesele făcute pentru îndeplinirea mandatului și să-i plătească onorariul, căci a dovedit prin acte, scrisori, somații și martori, că a făcut toate demersurile pentru îndeplinirea acestui mandat și dacă n'a realizat chiar el vânzarea și împrumutul, aceasta se datorește faptului lui Capră, care cu rea credință și fără motiv l-a împedat ;

Că, intimatul N. Capră în apărare a susținut, între altele, că Semo nu și-a îndeplinit însărcinarea, întrucât moșia a fost cumpărată prin mijlocirea lui Grill ;

Că, convenția încheiată de el cu Semo este un contract de misitie ale cărui efecte juridice sunt consacrate prin uz ;

Că, după acest contract, însărcinarea dată misiunii poate fi revocată de acela care i-a dat-o, și-i dă drept la onorariu numai dacă prin mijlocirea lui s'a încheiat afacerea ;

Că, Curtea de apel din București, secția I, judecând procesul, a admis apelul lui N. Capră, a respins pe al lui D. Semo, și în consecință și acțiunea intentată de acesta la prima instanță, stabilind în principiu și motivând că convenția încheiată între părți, constituie un contract de misitie care, conform uzului, este revocabil și nu conferă dreptul de ono-

rariu misitului, decât numai când afacerea s'a încheiat prin mijlocirea lui;

Având în vedere că, după art. 1 din cod. comercial, în comerț se aplică legea comercială și unde ea nu dispune se aplică codicele civil;

Considerând că, legiuitorul român al codului de comerț, căruia 'i-a servit ca normă codul italian în redactarea acestui articol, s'a depărtat de legiuitorul italian care, prin art. 1, stabilește că în materie comercială se au în vedere legile comerciale și unde acestea nu dispun se observă obiceiurile comerciale;

Considerând că, intenția legiuitorului român, de a nu da putere de lege uzurilor comerciale, reese în mod învederat, atât din faptul că în redactarea art. 1 din codul comercial, a suprimat aliniatul corespunzător al art. 1 al codului comercial italian, cât și din debaterile ce au avut loc în parlamentul țării cu ocazia votării acestui cod, din care rezultă că comerțul țării noastre fiind de dată recentă și neavând uzuri constante, ar fi un adevărat pericol admiterea lor cu putere de lege;

Considerând că, deși prin art. 970 și 980 din codul nostru civil se poate admite obiceiul, uzul, pentru interpretarea unei convențiuni, când acel uz este constant, totuși criteriul care distinge uzurile comerciale cu caracter legislativ, neadmise în legislația noastră comercială, de uzurile cu caracter interpretativ, la care se poate recurge pentru interpretarea unei convențiuni, conform regulii pusă în codul civil, este că de câte ori e vorba de un uz care cuprinde o regulă de drept, este vorba de un uz legislativ admis în alte părți, dar neadmis la noi, și de câte ori este vorba de interpretarea unei convențiuni, atunci se pot aplica uzurile, însă numai ca mijloc de interpretare a acelor convenții;

Considerând că, în speță, nefiind vorba de un uz ca mijloc de interpretare, ci de regula de drept trasă de Curtea de apel din uz, că există un contract de misitie cu caracter legislativ și căruia îi atribue ca consecință legală revocarea din partea celui ce l'a dat, a violat art. 1 din cod. comercial și a aplicat greșit art. 1547 și 1548 din codul civil;

Că, de altfel, Curtea de fond face și o omisiune esențială când nu discută de loc scrisoarea lui N. Capră, din 7 Septembrie și celelalte trei arătate prin

motivul de casare, prin care Semo tindea să dovedească că Capră, după o lună, adică la 7 Septembrie, 'i-a revocat însărcinarea ce 'i-o dăduse, nu pentru că ar fi avut să impute acestuia vr'o culpă, neglijență sau întârziere, ci pentru că 'i-ar fi survenit lui niște întâmplări; că, deasemenea, omite a se pronunța și asupra răspunsurilor lui Capră la interogator, fără să motiveze și să arate de unde și-a făcut convingerea că acesta a revocat mandatul lui Semo, pentrucă trecuse două luni fără să obție vr'un rezultat în ce privește cumpărarea moșiei, când din convenția încheiată între dânsi nu era nici un termen stipulat, înăuntrul căruia Semo era obligat să-și execute această însărcinare;

Că, dar, motivul de casare fiind întemeiat, recursul cată să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 13 Noembrie 1913

Președința d-lui Fr. Papp, președinte

Societatea Româno-Americană și European Petroleum cu
B. Margulies

CONCESIUNI PETROLIFERE. — CONSOLIDARE. — CONCESIUNE FĂCUTĂ DE UN COHEREDE. — COHEREZI. — OPOZABILITATE. — ART. 12 DIN LEGEA DE CONSOLIDARE DELA 1904.

CONCESIUNI PETROLIFERE. — CONSOLIDARE. — PROCES. — RECLAMAȚIUNE FĂCUTĂ LA JURIU COMUNAL, — DACA CONSTITUE UN PROCES ÎN SENSUL ART. 12 DIN LEGEA DE CONSOLIDARE DELA 1904

1^o Potrivit art. 12 din legea de consolidare din 1904, concesiunea acordată de unul dintre coerezi coeredelui său, este valabilă și opozabilă dacă acea concesiune emanând dela proprietarul indiviz este făcută prin acte transcrise cu cel puțin un an înainte de promulgarea acestei legi, și dacă pentru acel teren nu se pornise un proces în regulă cu cel puțin trei luni înainte de promulgarea acestei legi.

2^o Reclamațiunea făcută la juriul comunal de către concedentul unui teren și încheerea juriului comunal nu poate constitui un proces în sensul art. 12 din legea dela 1904, de oarece menținerea în posesiune de juriul comunal al conce-

dentului nu echivalează cu un proces în sensul acestei legi.

No. 175. — Admis apelul făcut de societățile Româno-Americană și European Petroleum contra sentinței No. 72 din 7 Noembrie 1909, a comisiunii de consolidare din județul Prahova. Respinsă cererea de consolidare făcută de frații N. N. Seceleanu și D. N. Seceleanu astăzi Bertold Margulies.

S'au ascultat : D-l avocat Bilciurescu din partea societăților apelante și d-l avocat Danielopol din partea intimatului B. Margulies ; d-l procuror Săvescu în concluziuni pentru respingerea apelului în fond, iar în subsidiar pentru a se face o cercetare locală cu martori.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de societatea „European Petroleum comp.“, contra sentinței No. 216 din 1907, a comisiunii de consolidare Prahova, cererea de intervenție No. 13321 din 1908, făcută la acest apel de către societatea „Româno-Americană“, cât și apelul conexat cu cel dintâi făcut de către societatea „Româno-Americană“, contra sentinței No. 72 din 1909 a aceleiași comisiuni de consolidare ;

Având în vedere că prin decizia No. 216 din 1907, comisia de consolidare a admis cererea de consolidare a fraților Seceleanu, pentru un teren de 4 hectare 7150 m. p., din comuna Telega, la hotarul Grăușor, și a respins contestația societății „European Petroleum Comp.“, contra consolidării cerută de frații Seceleanu, iar prin sentința No. 72 din 1909, a respins cererea de consolidare făcută de către societatea „Româno-Americană“, a unui teren de 4 hectare 7070 m. p. din comuna Telega, la hotarul Grăușor, și în care se cuprinde chiar terenul de 4 hectare 7150 m. p. cerut în consolidare de frații Seceleanu ;

Având în vedere că, prin apelurile și prin intervenția de față se urmărește admiterea contestației și a cererii de consolidare pornită de către William Fowler și de societatea „European Petroleum Comp.“, ale căror drepturi le reprezintă azi societatea „Româno-Americană“ și tot deodată se tinde la respingerea cererii de consolidare pornită de frații Seceleanu, reprezentați azi prin B. Margulies ;

Având în vedere actele depuse de părți concluziunile orale și în scris ale lor ;

Considerând că, chiar dacă dreptul de proprietar absolut al lui Ioniță Roman, concedentul din 1896

către societatea „Româno-Americană“, n'ar fi fost stabilit așa cum nu este cazul în speță, și chiar dacă s'ar fi stabilit cum că asupra terenului în litigiu ar fi fost coproprietară cu Ioniță Roman și sora sa Sia Voicu Ristea, încă concesiunea de consolidare dată în 1896, numai de Ioniță Roman, alături de copiii săi, către autorul apelantei societăți, a avut darul să consolideze în mod valabil în patrimoniul acestei societăți dreptul de concesiune, de oarece acest imobil, în această ipoteză, aparținând în mod indiviz Siei Voicu Ristea și lui Ioniță Roman, și fiind dat în concesiune de unul dintre coerezi — de Ioniță Roman — această concesiune este valabilă și opozabilă și coeredeii sale Sia Voicu Ristea, conform art. 12 din legea de consolidare din 1904, de oarece este o concesiune acordată prin acte transcrise cu cel puțin un an înainte de promulgarea acestei legi — în speță în 1896 —, emanând dela un proprietar indiviz și pentru care teren nu se pornise nici proces în regulă cu cel puțin trei luni înainte de promulgarea legii din 1904 ;

Considerând că, reclamațiunea făcută la juriul comunal de Predescu, concedentul din 1904, al acestui teren dela Ion Ioniță Roman, Paraschiv I. Roman și N. Drăgușin și încheerea juriului comunal în urma anchetei jandarmilor, — la care se referă intimatul, — nu poate constitui un proces în sensul legii din 1904, de oarece menținerea în posesiune de juriul comunal a lui Predescu, care n'avea drepturi condate de Sia Voicu Ristea, până la data reclamației, nu poate echivala unui proces care ar fi trebuit să fie pornit de comoștenitoarea Sia Voicu Ristea, care se pretindea comoștenitoare și singură în drept a porni acel proces în numele și în virtutea drepturilor ei ca proprietară, sau de un concedent al ei, căci numai pornirea de către ea sau de un concedent al ei la acea dată, a unui asemenea proces, ar fi putut împiedeca aplicarea dispozițiilor art. 12 și ar fi putut constitui neîndeplinirea condițiunii cerută de art. 12 din legea de consolidare din 1904, și cât timp o asemenea dovadă nu se face de intimat de pornirea unui asemenea proces de către Sia Voicu Ristea sau de un concedent al ei la acea dată, încheerea juriului comunal invocată nu face inaplicabile în favoarea apelantei societăți a dispozițiilor art. 12 din citata lege ;

Considerând deci, că și din acest punct de vedere al drepturilor conferite societății apelante de către art. 12 din lege, că are dobândit în mod valabil concesiunea din 1896, transcrisă anterior celei pe care se întemeiază intimatul și deci este în drept a obține consolidarea cerută la prima instanță în 1905 și ca atare este în drept a cere să se respingă contestația și cererea de consolidare pentru acelaș teren în întindere ceva mai mică făcută de frații Seceleanu, azi B. Margulies, și din acest punct de vedere apelerile ca și intervenția devin fondate și cată a fi admise, respingându-se cererea de consolidare și contestația fraților Seceleni, azi B. Margulies.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnăți: Fr. Papp, G. A. Mavrus, A. Procopiu, Em. Miclescu, Ef. Antonescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUȘCEL

Audiența dela 14 Mai 1913

Președinta d-lui N. Jac. Constantinescu, [președinte

Olga Bonnefons cu General N. Constantinescu

LEGITIMARE. — CĂSĂTORIE SUBSEQUENTĂ. — ART. 304 COD. CIV. LEGITIMARE. — CĂSĂTORIE SUBSEQUENTĂ. — RECUNOAȘTERE ANTERIOARĂ LEGEI DIN 1906. — PUTERE INTERPRETATIVĂ. — EFECT RETROACTIV. — ART. 304 COD. CIVIL.

ACTE. — FORMA LOR — ȚARĂ STRĂINĂ. — REGULA «LOCUS REGIT ACTUM». — ART. 31 ȘI 152 SOD. CIVIL.

LEGI SFRĂINE. — APLICAREA LOR. — CHESTIUNI DE FAPT. — DOVADĂ.

1^o Dispozițiunile art. 304 cod. civil, astfel cum au fost modificate în 1906, au un caracter imperativ în ceea ce privește legitimarea copiilor născuți anterior căsătoriei părinților, în sensul că pentru copiii recunoscuți prin unul din modurile prevăzute de lege, prin căsătoria ulterioară a părinților lor, legitimarea are loc ipso jure și chiar în potriva voinței lor.

2^o Dispozițiunile art. 304 cod. civil, modificat la 1906, aplicându-se cu putere interpretativă, face corp cu textul codului civil, și are efect retroactiv față de nașterile și recunoașterile petrecute înainte de 1906.

3^o Potrivit dispozițiunilor art. 31 și 152 codul civil, actele făcute în țară străină sunt valabile în țara noastră dacă sunt făcute cu păstrarea formelor prevăzute în acea țară și daca nu calcă

prohibițiunile exprese ale codului nostru, în baza principului „locus regit actum“.

4^o Când e vorba de aplicarea unei legi străine, pe care judecătorul nu e ținut să o cunoască, partea care o invoacă trebuie să dovedească existența și cuprinsul ei ca orice chestiune de fapt.

Tribunalul,

Asupra prezentei acțiuni în revendicare :

Având în vedere susținerile orale ale părților, actele și concluziunile scrise aflate la dosar ;

Având în vedere că, conform art. 1169 cod. civil, cel ce face o propunere în judecată trebuie să o dovedească, iar într'o acțiune în revendicare, reclamantul urmează să facă dovada titlului său de proprietate, calitatea sa de a intenta acțiunea și că pământul ce revendică se stăpânește de pârât ;

Având în vedere că reclamanta Olga Bonnefons, revendică dela pârâtul general N. Constantinescu, jumătate din moșia Kițești sau Kițeasca, zisă Glâmbocel din acest județ, cumpărată de acesta dela Ioan N. Gherassi, fiul decedatului N. Gherassi ;

Având în vedere că nu se contestă în fapt că terenul în litigiu este rămas dela defunctul Nicolae Gherassi, că Ion N. Gherassi este fiul lui Nicolae Gherassi și că terenul se stăpânește de pârât ;

Având în vedere că reclamanta prin apărătorii săi susține că și dânsa este fiica lui Nicolae Gherassi, fiind născută înainte de căsătoria acestuia cu Eliza Musicu, recunoscută de dânsii prin actul de naștere ; că, a devenit legitimă prin efectul legii din 1906, care a modificat art. 304 cod. civil, și deci succesoare ab intestat a numitului defunct pe jumătate din averea rămasă între care este și moșia sus arătată ;

Având în vedere că, din actul de căsătorie aflat la dosar, eliberat de primăria comunei Fundeni-Gherassi și din recunoașterea părților, este necontestat că între Eliza Musicu și Nicolae Gherassi a intervenit căsătorie ;

Având în vedere, deasemenea, că este necontestat că reclamanta Olga Ralu s'a căsătorit cu Virgile Bonnefons ;

Având în vedere că potrivit dispozițiunilor vechiu

lui text al art. 304 cod. civil, copiii născuți sau concepuți afară din căsătorie se vor putea legitima prin căsătorie subsecventă între tatăl și mama lor, când aceștia 'i vor fi recunoscut prin chiar actul lor de căsătorie ;

Având în vedere că prin noua redacție a art. 304 cod. civil, modificat la anul 1906, spre deosebire de vechiul text, se stabilește posibilitatea legitimării prin căsătorie subsecventă a unui copil născut înainte de căsătorie, când acest copil a fost recunoscut nu numai prin actul de căsătorie, ci și prin actul de naștere al copilului, sau chiar prin act autentic anterior căsătoriei ;

Având în vedere că, din termenii legii, din cuvintele «vor fi legitimați», rezultă neîndoios că noul text al art. 304 cod. civil, are un caracter imperativ în ce privește legitimarea și adică : din moment ce un copil a fost recunoscut printr'unul din modurile prevăzute de lege, prin căsătoria ulterioară a părinților, legitimarea are loc «ipso-juris vi ac postate legis», chiar în potriva voinței lor, căci altfel nu s'ar putea explica înlocuirea cuvintelor «vor putea» cu cuvintele «vor fi legitimați», cuvinte introduse în Cameră pe cale de amendament ;

Având în vedere că această interpretare a noului text al art. 304 cod. civil, rezultă și din expunerea de motive a legii din 1906, și din discuțiile parlamentare ce au avut loc cu ocaziunea modificării acestui text de lege (Alexandresco, raportorul legii, *Dreptul* No. 45 din 1907) ;

Având în vedere deasemeni că potrivit dispozițiilor art. 304 al. 2 cod. civil, această regulă se aplică cu putere interpretativă a legii actuale, face deci corp cu textul codului civil, adică se aplică cu efect retroactiv nașterilor și recunoașterilor petrecute mai înainte de 1906 (D. Alexandresco, I, ed. II, p. 84, *Dreptul* No. 81 din 1912, 45 din 1907, Buletin cas. 3 din 1909) ;

Având în vedere că astfel fiind, urmează a se examina în fapt dacă reclamanta a fost recunoscută de Nicolae Gherassi, prin actul de botez ținând loc de act de naștere, ce a prezentat și care se află la dosar ;

Având în vedere că reclamanta în sprijinul alegațiunii sale că a fost recunoscută de părinții săi înainte de căsătorie, a depus la dosar actul de botez în extras din matricola botezaților a Bisericii din Mer-

curea-Transilvania, în care se vede că la 13 Martie 1877, a fost botezată de preotul I. Droc, cu arătarea că este fiică nelegitimă a Elizei Musicu și a lui Nicolae Gherassi, pe lângă care a alăturat și certificatul de botez scris în întregime de parohul Droc, chiar în anul 1877, și trimes de acest preot cu un plic care poartă acelaș număr 46 din 1877, Elizei Musicu și lui Nicolae Gherassi la Mercurea, susținând că din moment ce s'a trecut în acest act numele ambilor părinți ai copilei botezată atunci, există recunoașterea lor astfel cum e cerută de art. 304 cod. civil ;

Având în vedere că, în ce privește forma extrinsecă a actelor, se aplică regula «locus regit actum» când actele sunt făcute cu păstrarea formelor prescrise în acea țară și când nu se calcă prohibițiunile exprese din legea noastră (art. 31 și 152 c. civ.) ;

Având în vedere că în Austro-Ungaria până la 1895, neexistând instituțiunea de stare civilă prevăzută de codul civil, registrele de stare civilă se ținneau de preoți la biserici, după cum se obișnuia și la noi înainte de 1865, iar actele dresate de dânsii ținneau loc de acte de stare civilă ;

Având în vedere că, în speță, fiind vorba de aplicarea unei legislațiuni streine, pe care judecătorul nu este ținut să o cunoască și a cărei existență cel ce o invoacă urmează a o proba ca orice chestiune de fapt, reclamanta și pârâtul au prezentat în dovedirea stărei de fapt și a modului ținerei registrelor de stare civilă în Austro-Ungaria, certificatul No. 7098 al direcțiunii cancelariei ministerului de afaceri streine al imperiului german din Viena, legalizat de legațiunea română la No. 327 din 1910, certificatul No. 13041 din 1910, al ministerului regal ungar de justiție, tradus și legalizat de consulatul general al României din Budapesta, actul notarial și traducțiunea textului ungar de pe actul cu No. 791 din 1910, certificatul No. 7422 liberat de protopopul-paroh S. Păcurariu, legalizat de tribunalul Ilfov, conform art. 31 din legea autentificării actelor, copie tradusă după patentul imperial cu data de 1784 privitor la rânduiala și ținerea registrelor de stare civilă și o traducere din limba germană după colecțiunea de decizii ale Inaltei Curți de casație din Viena, acte cari se află atașate la dosar ;

Având în vedere că, în actul de botez mai sus

menționat, se vede trecută ziua nașterii, ziua botezului, sexul feminin, arătarea că este nelegitimă, numele de Olga Ralu, la rubrica numele părinților se vede trecut Eliza Musicu și N. Gherassi, locuința în România, București, numele nașului Gheorghe Măcelaru, numele moașei Stalberg din Sibiu, numele preotului I. Droc, și la rubrica adnotațiuni nu s'a făcut nicio mențiune;

Având în vedere că reclamanta prin apărătorii săi susține că înscrierea numelui părinților în acest act de botez, act cu caracter de autenticitate publică, nu se făcea cu ușurință de preoți; că, din moment ce numele tatălui s'a trecut în act, trebuie a fi considerat că s'a făcut după cererea lui; că, o serie întregă de dispozițiuni și edicte imperiale arată preoților normele după care să se conducă și sub pedepse disciplinare le interzicea în special trecerea numelui tatălui natural fără să existe certitudine asupra numelui său și fără ca trecerea acestui nume să fie cerută de el însuși; că, acest act face dovadă deplină până la înscrierea în falș, iar doctrina și jurisprudența au stabilit că actele de botez merită credință deplină, trebuind a se considera ca dovedite ceea ce este trecut într'ânsele, pentru că o călcare de lege nu se presupune (Krainz, Dr. civ. austriac, vol V, No. 511, Curtea de casație austriacă);

Considerând că, în fapt, nu se constată din acest act că Nicolae Gherassi s'ar fi prezentat el însuși înaintea parohului spre a face el declarațiunea că Olga Ralu este fiica sa și nici nu a semnat actul de botez al copilei;

Având în vedere că, din decretul imperial prezentat de părți și aflate la dosar, rezultă că, atunci când este vorba de un tată nelegitim și când numele său se cere a se trece în actul de naștere, trebuie ca tatăl să se prezinte înaintea parohului însoțit de doi martori, să declare că el este tatăl copilului născut, iar declarațiunile lor să fie certificate de preot, ceea ce în speță nu s'a făcut, așa că nu se poate ști în ce împrejurări parohul a trecut numele lui Nicolae Gherassi în actul de botez, și dacă această înscriere a fost făcută după declarațiunea persoanelor în drept a o face;

Având în vedere că, din certificatul eliberat de parohia comunei Mercurea, atestat de arhiepiscopul Mețianu, rezultă că declarațiunile de naștere în fața

preoților din Transilvania înainte de 1895, se făceau numai după arătările moașei sau ale nașului, fără ca preotul să se intereseze mai de aproape de timpul nașterii sau de situațiunea exactă a părinților, iar din certificatul eliberat de arhiepiscopul Mețianu aflat la dosar, nu rezultă altceva decât că actele de botez ale preoților care serveau ca acte de naștere, nu se semnau de părțile asistente la botez, contrar decretului cancelariei Curței din 27 Iunie 1835, și decretului din 11 Februarie 1842, care a abrogat dispozițiunile edictului imperial din 1811, de care s'a servit reclamanta în instanță; că, întrucât este vorba de un tată nelegitim și când numele său se cere a se trece în actul de naștere, preotul trebuia să ateste la rubrica respectivă că tatăl s'a prezentat înaintea parohului și a declarat că este tatăl copilului născut, că el a cerut să i se treacă numele ca atare în registru și în urmă să semneze;

Că, cel mult, din acest certificat rezultă că preoții nu se conformau întotdeauna prescripțiunilor decretelor relative aflate la dosar, când era vorba de copii nelegitimi;

Că, dar, nici actul nu poate fi crezut până la înscrierea în falș, ne fiind făcut în conformitate cu legile ungare, cu ordonanțele și prescripțiunile date preoților cu privire la modul cum trebuiau să primească declarațiunile de naștere;

Având în vedere că, în ce privește certificatul semnat de preotul I. Droc, acest act nu conține nimic mai mult decât cele arătate în matricolă, și împrejurarea că acest certificat de botez a fost trimis în plic oficial pe adresa părinților, nu este de natură a face convingerea că, în adevăr, decedatul Nicolae Gherassi ar fi făcut în persoana parohului declarațiunea că reclamanta este fiica sa și că trecerea numelui său în registru, rubrica părinților, ar fi făcută după cererea sa;

Că, în ce privește declarațiunea autentică dată de preotul I. Droc fără prestare de jurământ, după trecere de atâția ani, nu poate de asemeni a inspira încredere tribunalului, neputându-se ști dacă această declarațiune făcută în vederea intentării procesului, n'a fost dată în interesul cauzei;

Având în vedere că, din contră, defunctul N. Gherassi în toate ocaziunile a căutat să-și manifeste voința de a nu considera pe reclamantă ca fică a sa,

nevoind să o recunoască în această calitate; astfel cu ocaziunea nașterii celui alt copil Ion N. Gherassi, însuși defunctul N. Gherassi s'a prezentat la ofițerul stărei civile și a declarat că este copilul său (actul de naștere No. 2), la căsătoria sa cu Eliza Musicu și înainte de oficierea căsătoriei, a declarat că voește a legitima pe micul său fiu de sex masculin, accentuând prin aceasta voința sa de a nu recunoaște și pe reclamanta de astăzi;

Că, mai mult decât atât, chiar reclamanta, la căsătoria sa cu Virgile Bonnefons la Zürich, nu a arătat numele tatălui său și este trecută în actul de căsătorie cu tată necunoscut, iar mama sa Eliza, cu ocazia unei transacții ce a făcut, declară prin act autentic, că a convenit cu fiul său Ion N. Gherassi, unicul fiu și moștenitor al defunctului său soț (act de transacție autentic);

Considerând că, astfel fiind, din toate aceste acte, întrucât reclamanta nu poate să facă dovada că dânsa a fost recunoscută prin actul de naștere de către decedatul N. Gherassi, nu poate să beneficieze de dispozițiunile art. 304 cod. civil și acțiunea cată să fie respinsă ca nefondată;

În ce privește posesiunea de stat invocată de reclamantă, chiar de ar fi fost dovedită în fapt, ceea ce nu s'a făcut, urmează a fi înlăturată în speță, față cu dispozițiunile art. 304 cod. civil, care cere ca recunoașterea să fi fost făcută prin actul de naștere al copilului ce voește a fi legitimat în urma căsătoriei părinților săi;

Că, așa fiind, este inutil de a se mai discuta teoria eredelui aparent opusă de pârât în subsidiar;

Că, în ce privește cererea de intervenție a creditului funciar român, întrucât reclamanta prin procuratorii săi a declarat în instanță, că nu înțelege să aducă cea mai mică atingere ipotecei ce a fost constituită de pârâtul General N. Constantinescu în favoarea societății, și că o va respecta în totul ori care ar fi soarta procesului, urmează a fi respinsă ca ne mai având interes în cauză;

Văzând și art. 1169, 1170, 304 cod. civil modificat și cererea de cheltueli asupra cărora tribunalul apreciind conform art. 140 și 146 pr. civilă, le fixează la suma de lei una sută.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, respinge ca nefondată acțiunea.

Semnați: N. Jac Constantinescu, E. Mărculescu.

BIBLIOGRAFIE

La Question Bulgaro-Roumaine, traduction française de l'article de Mr. *Jean D. Filitti*, accompagnée de notes critiques, par *Alexandre A. C. Sturdza*, chargé d'un cours libre à la faculté des lettres de Paris.

D-l Alex. A. C. Sturdza, însărcinat cu un curs liber la facultatea de litere din Paris, autor al mai multor opere istorice printre care, *La terre et la race roumaine; L'Europe orientale et le role historique des Maurocordato; La Roumaine préhistorique*, și care, în conferințele ținute la Sorbona, expune auditorului francez istoria țării noastre, căutând a pune în curent pe întreg publicul francez cu cestiunile din România, a găsit că era de o utilitate incontestabilă să facă cunoscut la timpul oportun articolul pe care d-l Ioan D. Filitti l'a publicat în *Dreptul* dela 17 Ianuarie 1913 asupra cestiunii Bulgaro-Române cu privire la rectificarea frontierei dobrogene.

În acest scop d-sa a tradus articolul d-lui Filitti scriind și o mică introducere.

D-l Sturdza, la acea epocă, era pentru revendicarea numai a Silistrei.

Când în urmă d-sa a constatat cât de juste erau preziziunile din articolul d-lui Filitti, care motiva cesiunea întregului teritoriu, așa cum l'am obținut în vara trecută, în urma campaniei din Bulgaria, d-sa a scris d-lui Filitti ca să-l felicite pentru intuițiunea sa profetică și să-l asigure de bucuria ce resimte de a face posibilul să răspândească articolul în cestiune.

Primum acum la redacțiune un exemplar din broșura intitulată «La Question Bulgaro-Roumaine» și care cuprinde traducerea franceză a articolului d-lui Ioan D. Filitti și notița introductivă a d-lui A. C. Sturdza.

În curând se va pune în vânzare și în țară câteva exemplare din broșură.

* * *

Dota sub raportul înstrăinării de *Ion I. Ionescu*, doctor în drept, fost magistrat, avocat. Un volum în 8^o de 315 pagini. Bârlad, 1913.

Lucrarea apărută sub titlul de mai sus este o monografie foarte conștiincioasă asupra chestiunilor la care dă loc dota sub raportul înstrăinării. Autorul tratează aceste chestiuni cu sobrietate în desvoltări, preciziiune și claritate în expunerea principiilor. În curent cu jurisprudența și doctrina, raportează numeroase citațiuni de decizii și autori, ceea ce dovedește o muncă încordată de consultare și verificare.

Această monografie e recomandabilă, atât din punctul de vedere teoretic cât și practic și face mare onoare tânărului autor.